

बन्दिपुर गाउँपालिका

बन्दिपुर गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित राजपत्र

खण्ड: ४

संख्या: १३

मिति: २०७७/०८/२७

भाग २

बन्दिपुर गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको सुचना

बन्दिपुर गाउँपालिकाको गाउँ युवा परिषद् सञ्चालन कार्यविधि,

२०७७

प्रस्तावना:

युवाहरूको हक, हित र अधिकारको संरक्षण एवम् सम्बर्द्धन गरी समृद्ध बन्दिपुर गाउँपालिका निर्माणका लागि सक्षम नागरिकको रूपमा तयार गर्न तथा १६-४० वर्ष उमेर समूहका सबै खाले युवाहरूको सर्वाङ्गीण विकास, सशक्तिकरण गरी युवा सम्बन्धि विषयको नीति निर्माण देखि कार्यान्वयन तहसम्म आवश्यकतानुसार उनीहरूलाई संलग्न गराई गाउँपालिका विकासको मुलप्रवाहमा समावेश गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकाले “गाउँ युवा परिषद् सञ्चालन कार्यविधि – २०७७” को स्थापना र सञ्चालन गर्न संविधानको धारा २१८ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा १०२(२) ले दिएको अधिकारको प्रयोग गरी यो सञ्चालन कार्यविधि जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद – १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भिक: (१) यस कार्यविधिको नाम “गाउँ युवा परिषद् सञ्चालन कार्यविधि, २०७७” रहेको छ ।
२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अन्य अर्थ नलागेमा यस कार्य विधिमा,
  - (क) “गाउँपालिका” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिका सम्झनुपर्दछ ।
  - (ख) “कार्यपालिका” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिका सम्झनुपर्दछ ।
  - (ग) “वडा समिति” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिकाको वडा समिति सम्झनुपर्दछ ।
  - (घ) “गाउँपालिका अध्यक्ष” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ङ) “उपाध्यक्ष” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (च) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिकाको सम्बन्धित वडा अध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (छ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ज) “सभा” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिकाको गाउँ सभा अध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (झ) “परिषद्” भन्नाले बन्दिपुर गाउँपालिकाको गाउँ युवा परिषद्लाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ञ) “युवा” भन्नाले १६-४० वर्ष सम्मको उमेर भएको व्यक्तिलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ट) “अध्यक्ष” भन्नाले परिषद्को अध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ठ) “सदस्य सचिव” भन्नाले परिषद्को सदस्य सचिवलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ड) “सदस्य” भन्नाले परिषद्को सदस्यलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ढ) “समिति” भन्नाले परिषद्को कार्यकारी समितिलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ण) “पदाधिकारी” भन्नाले परिषद्को अध्यक्ष र सदस्य सचिवलाई सम्झनुपर्दछ ।

परिच्छेद-२

परिषद्को गठन तथा काम, कर्तव्य, अधिकार

३. बन्दिपुर गाउँपालिका भित्र युवाहरूको हक, हित र अधिकारको संरक्षण एवम् सम्बर्द्धन गरी समृद्ध बन्दिपुर गाउँपालिका निर्माणका लागि अध्यक्षको प्रस्तावमा यो कार्यविधिको परिच्छेद-२ को दफा ९ मा व्यवस्था भएको योग्यता पुगेको क्रियाशील व्यक्तिहरू मध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाले देहाय बमोजिमको १६ सदस्यीय परिषद् गठन गर्नेछः

(क)	गाउँ कार्यपालिका वा गाउँपालिका अध्यक्षले मनोनयन गरेको १ जना युवा	– अध्यक्ष
(ख)	युवासँग सम्बन्धित विभिन्न संघ संस्थाबाट प्रतिनिधित्व हुनेगरी २ जना	– सदस्य
(ग)	युवाको हक, हित संरक्षण र सम्बर्द्धनमा विशेष योगदान पुऱ्याएका युवाहरूमध्येबाट आदिवासि जनजाति, दलित, आपाङ्गता भएका, अल्पसंख्यकको प्रतिनिधित्व हुनेगरी ३ जना	– सदस्य
(घ)	उद्योग, कृषि, पर्यटन, खेलकुद, विज्ञान प्रविधि, साहित्य तथा कलाको क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व हुने गरि ३ जना	– सदस्य
(ङ)	गाउँपालिकाको ६ वडाबाट एक एक जना प्रतिनिधित्व गर्ने गरि ६ जना	– सदस्य
(च)	गाउँपालिकाको अधिकृत स्तरको कार्मचारी	– सदस्य सचिव

४. दफा ३ बमोजिमका सदस्यहरूको मनोनयन समावेशी सिद्धान्तको आधारमा गरिनेछ ।

५. दफा ३ बमोजिम गठन भएको परिषद्को गठन भएको मिति देखि ४(चार) वर्ष हुनेछ ।
६. अध्यक्षले कुनै कारणबाट आफ्नो पदबाट राजिनामा दिने चाहेमा गाउँपालिका अध्यक्ष समक्ष र अन्य पदाधिकारीले तथा सदस्यले अध्यक्ष समक्ष राजिनामा पेश गर्नु पर्नेछ ।
७. पदाधिकारीको बिचमा राजिनामा दिई, मृत्यु भई, असक्त भई, फौजदारी अभियोगमा सजाय पाई, बसाईसराई गरि बाहिर गएमा, पदिय दायित्व सन्तोषजनक ढङ्गले बहन नगरी पदबाट फिर्ता बोलाई वा अन्य कारणले समितिको पद रिक्त भएमा बाँकि रहेका पदाधिकारीको लागि मात्र गाउँ कार्यपालिकाले मनोनयन गर्नेछ ।
८. परिषद्बाट गाउँपालिकाले मनोनयन गरेका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको कार्य सन्तोषजनक नभएको गाउँ कार्यपालिकाले ठहर गरेमा कुनै पनि पदाधिकारी तथा सदस्यलाई आफ्नो पदबाट फिर्ता बोलाई बाँकि पदाधिकारीको लागि रिक्त पदमा मनोनयन गर्न सक्नेछ ।
९. परिषद्बाट पदाधिकारी तथा सदस्यमा मनोनयन गर्न देहाय बमोजिमको योग्यता हुनु पर्नेछ ।
  - (क) १६ वर्ष पुरा भई ४० वर्ष ननाघेको गाउँपालिकाको युवा,
  - (ख) परिषद्को कार्यवारे पर्याप्त जानकारी भई योगदान पुऱ्याउन सक्ने,
  - (ग) युवाहरूको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको,
  - (घ) गाउँपालिकाको नागरिक/गाउँपालिका भित्र बसोबास गरि योगदान पुऱ्याई रहेको,
  - (ङ) फौजदारी अभियोगमा सजाय नपाएको व्यक्ति,
  - (च) कुनै पनि राजनितिक दल तथा भातृ संगठनको केन्द्रिय प्रतिनिधि भई काम नगरेको व्यक्ति,
  - (छ) मानसिक सन्तुलन नगुमाएको व्यक्ति,
  - (ज) बैंक तथा वित्तिय संस्थाको कालो सूचीमा नपरेको व्यक्ति
१०. **परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार:** यस कार्यविधिमा अन्यत्र उल्लेखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ;
  - (क) युवा सम्बन्धि दीर्घकालीन नीति गर्नुमा गरी बन्दिपुर गाउँपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने,
  - (ख) बन्दिपुर गाउँपालिकाबाट स्वीकृत नीति, कार्यक्रमको अधिनमा रही युवा सम्बन्धि योजना तथा कार्यक्रम बनाई लागु गर्ने,
  - (ग) परिषद्सँग आवद्धता प्राप्त गर्ने संघ, संस्थाहरूले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू निर्धारण गर्ने,
  - (घ) विकास निर्माण तथा समाज सेवाको क्षेत्रमा युवालाई स्वयम्सेवकको रुपमा परिचालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक नीति निर्धारण गर्ने,
  - (ङ) परिषद्को वार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गर्ने,
  - (च) युवा विकास, सशक्तिकरण एवम् मूल प्रवाहीकरण सम्बन्धि विषयमा बन्दिपुर गाउँपालिकालाई सुझाव दिने,
  - (छ) तोकिए बमोजिमको काम गर्ने, गराउने ।
११. **परिषद्को बैठक:** परिषद्को बैठक आवश्यकतानुसार बस्नेछ । परिषद्को बैठकको निर्णयलाई अध्यक्षद्वारा प्रमाणित गरि राखिनेछ । परिषद्को बैठक सम्बन्धि अन्य कार्यविधि परिषद् आफै निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ । परिषद्ले आवश्यक ठानेमा परिषद्को कामसँग सम्बन्धित कुनै विशेषज्ञ वा पदाधिकारीलाई परिषद्को बैठकमा पर्यवेक्षकको रुपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-४

कार्यकारी समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार

१२. कार्यकारी समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:
  - (क) अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार:
    - (१) परिषद्को नेतृत्व गर्ने,
    - (२) परिषद्/कार्यकारी समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने र बैठकमा कुनै विषय सर्वसम्मतिबाट निर्णय हुन नसकि मत बराबर भए निर्णायक मत दिने,
    - (३) सदस्य सचिवलाई बैठक बोलाउन आदेश दिने,
    - (४) बैठक योजना तथा प्रस्थाव पेश गर्ने,

- (५) बैठकको निर्णय प्रमाणित गर्ने, बैठकको निर्णय कार्यन्वयन गर्ने, गराउने,
- (६) गाउँपालिका तथा अध्यक्षसँग सम्पर्क, समन्वय गर्ने,
- (७) परिषद्को कोषको खाता सदस्य सविच सँगसञ्चालन गर्ने,
- (८) आय व्ययको श्रेस्ता दुरुस्त राख्न लगाउने,
- (९) पदाधिकारी तथा सदस्यहरुलाई कामको जिम्मेवारी तोक्ने,
- (१०) पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको राजिनामा स्वीकृत गर्ने,
- (११) परिषद्को कामको अनुगमन तथा नियमन गर्ने/गराउने,
- (१२) परिषद्ले निर्णय गरेका अन्य कार्यहरु गर्ने गराउने।

(ख) सदस्य सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) अध्यक्षलाई सहयोग गर्ने,
- (२) परिषद्को कार्यहरुको अनुगमन गर्ने/गराउने,
- (३) परिषद तथा अध्यक्षले तोकेको अन्य कामहरु गर्ने/गराउने,
- (४) अध्यक्षको परामर्शमा समितिको बैठक बोलाउने,
- (५) परिषद्को तर्फबाट गर्नुपर्ने प्रशासनिक सम्पूर्ण कार्य गर्ने/गराउने,
- (६) परिषद्को सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको जिम्मेवारी लिई कार्य गर्ने/गराउने,
- (७) परिषद्को कोष सञ्चालन गर्ने,
- (८) परिषद्को नाममा रहेको बैंक खाता अध्यक्षसँग संयुक्त रुपमा सञ्चालन गर्ने,
- (९) कानून बमोजिम आर्थिक कारोबारको श्रेस्ता राख्ने लगाउने,
- (१०) गाउँपालिकाले तोकेको लेखा परीक्षकद्वारा लेखा परीक्षण गराउने र प्राप्त भएका बेरुजु फछौट गर्ने ।

(ग) सदस्यहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) अध्यक्ष तथा परिषद्/कार्यकारी समितिलाई सहयोग गर्ने,
- (२) बैठकमा सहभागी हुने,
- (३) परिषद्/कार्यकारी समिति तथा अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्यहरु गर्ने।

परिच्छेद-५

परिषद्सँगको आवद्धता र कार्यक्रम सञ्चालन

१३. युवा सम्बन्धि संघ, संस्थालाई आवद्धता प्रदान गर्ने: (१) युवाको हक, हित र अधिकारको संरक्षण गर्ने उद्देश्य राखि प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका युवा सम्बन्धि कुनै संघ, संस्था परिषद्वा आवद्ध हुन चाहेमा देहाय विवरण खुलाई परिषद् समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ:

- संघ वा संस्थाको नाम,
- संघ वा संस्थाको उद्देश्य,
- संघ वा संस्थाको नवीकरण बहाल रहने अवधि,
- संघ वा संस्थाको कार्य समितिको पूर्ण विवरण।

(२) दफा १७ को उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिँदा सम्बन्धित संघ वा संस्थाको विधान समेत संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा(१) र (२) बमोजिम प्राप्त निवेदन सहित कागजात जाँचबुझ गर्दा निवेदकको माग बमोजिम त्यस्ता संघ, संस्थालाई परिषद्सँग प्रदान गर्न उपर्युक्त देखिएमा परिषद्ले तोके बमोजिमको दस्तुर लिई सो संघ वा संस्थालाई परिषद्ले आवद्धता प्रदान गर्नेछ ।

(४) उपदफा(३) बमोजिम परिषद्वा आवद्धता पाएका संघ वा संस्थाले आफुले वर्षभरी गरेको कामको प्रतिवेदन आर्थिक बर्ष समाप्त भएको ३(तीन) महिनाभित्र परिषद् समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-६

परिषद्को कोष

१४. परिषद्को कोष: (१) परिषद्को आफ्नो छुट्टै कोष हुनेछ ।

(२) उपदफा(१) बमोजिमको कोषको स्रोत देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) गाउँपालिकाको बार्षिक बजेटको रूपमा उपलब्ध हुने रकम,
- (ख) कुनै व्यक्ति वा संघ, संस्थाबाट प्राप्त हुने दान, दातव्य, अनुदान रकम,
- (ग) विदेशी सरकार, अन्तराष्ट्रिय संघ, संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,
- (घ) युवा सम्बन्धि संघ, संस्थालाई आवद्धता प्रदान गर्दा प्राप्त रकम,
- (ङ) प्रकाशन विक्रीबाट प्राप्त हुने रकम,
- (च) प्रतियोगिता सञ्चालनबाट प्राप्त हुने रकम,
- (छ) सेवा सञ्चालनबाट प्राप्त हुने रकम,
- (ज) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(३) परिषद्को नामबाट गरिने सबै खर्चहरू उपदफा(१) बमोजिमको कोषबाट ब्यहोरिनेछ ।

(४) परिषद्को बैंक खाताको सञ्चालन अध्यक्ष र सदस्य सचिवको संयुक्त दस्तखतबाट गरिनेछ ।

(५) परिषद्को आर्थिक वर्ष गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष सरह हुनेछ ।

(६) परिषद्को कोष सञ्चालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१५. लेखापरिक्षण: (१) परिषद्ले आफ्नो आय, व्यय नेपाल सरकारले अपनाएको लेखा प्रणाली बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

(२) आर्थिक वर्ष समाप्त भएको दुई महिनाभित्र गाउँपालिकाले परिषद्ले तोकेको लेखा परिक्षकबाट लेखा परिक्षण गराई गाउँपालिकामा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाले परिषद्को आय-व्यवको लेखा, तत् सम्बन्धि कागजात र अन्य नगदी, जिन्सी जुनसुकै बखत जाँचन र जाँचन लगाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-७

परिषद्को कार्यालय, छाप, कर्मचारी व्यवस्था तथा सेवा सुविधा

१६. परिषद्को बेग्लै कार्यालय रहनेछ ।

१७. परिषद्को कार्यालय गाउँपालिकाले निर्धारण र उपलब्ध गराएको स्थान र भवनमा रहनेछ ।

१८. परिषद्ले आवश्यक पर्ने कर्मचारी व्यवस्थापन गाउँपालिकाबाट तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

१९. कर्मचारी र अन्य आवश्यकताबारे कार्यकारी समितिले गाउँपालिकालाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

२०. परिषद्को बेग्लै छाप, लेटर प्याड, साईन बोर्ड हुनेछ ।

२१. परिषद्को छाप परिषद्को समिति गठनपछि परिषद्को बैठकले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

२२. कार्यकारी समितिकालाई गाउँ कार्यपालिकाले निर्णय गरेबमोजिम व्यवस्थापन खर्च उपलब्ध गराईने छ ।

परिच्छेद-८

विविध

२३. संशोधन: (१) गाउँ युवा परिषद् सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ को संशोधन गर्न आवश्यक भएमा परिषद्ले तयार गरि गाउँपालिका अध्यक्ष समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) प्रस्तावित संशोधन प्रस्ताव उपयुक्त लागेमा गाउँपालिका अध्यक्षले कार्यपालिकामा पेश गरी कार्यपालिकाले स्वीकृति दिएपछि मात्र सञ्चालन निर्देशिका संशोधन भई कार्यान्वयन हुनेछ ।

- (३) कुनै विषयमा अस्पष्टता भए, विवाद भई निरुपण हुन नसके सो विषयमा गाउँ कार्यपालिकाले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
२४. सपथ: परिषद्को पदेन बाहेक पदाधिकारी तथा सदस्यहरूले आ-आफ्नो पदभार सम्हाल्नु अघि अध्यक्षले गाउँपालिका अध्यक्षबाट र सदस्यहरूले अध्यक्षबाट तोकिए बमोजिम सपथ लिनु पर्नेछ ।

आज्ञाले
महेश सुवेदी
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत